

ת"פ 20927/02 - מדינת ישראל נגד פלוני, פלוני, פלוני

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"פ 18-02-2027 מדינת ישראל נ' פלוני ואח'

בפני כבוד השופט עמי קובו

בענין: מדינת ישראל

הממשימה

נגד

1. פלוני

2. פלוני

3. פלוני

הנאשמים

וחר דין

רקע

1. בעניינים **של הנאשמים 1-2, קטינים לידיו** בשנת 2000 - נקבע בהתאם להודאותם בעובדות כתוב האישום המתוקן כי ביצעו את העבירות כדלקמן:

- א. **שוד**, עבירה לפי סעיף 402(א) בחוק העונשין, תשל"ז - 1977 (להלן: "החוק").
- ב. **נהיגה פזיזה ורשלנית**, עבירה לפי סעיף 338(א)(1) בחוק.

2. **הנאשם 3** הורשע בהתאם להודאותם בעובדות כתוב האישום המתוקן בעבירות כדלקמן:

- א. **סיווע לשוד**, עבירה לפי סעיף 402(א) בחוק יחד עם סעיף 31 בחוק.
- ב. **נהיגה פזיזה ורשלנית**, עבירה לפי סעיף 338(א)(1) בחוק.

3. על-פי המתואר בעובדות כתוב האישום המתוקן, ביום 20.1.18, בשעת צהרים, המתלוון 1 רכב בשטח פתוח בסמוך לכפר חב"ד, על טרקטוריון השיר לו, יחד עם המתלוון 2 אשר ישב מאחוריו. עבר לשעה 15:15, הגיעו לשטח הנאשם 1 כשהוא רכב על אופנוע והנאשם 2 שהוא רכב על טרקטוריון וזאת מבלי שהם חובשים קסדות לראשם. עת הבחינו הנאים 1 ו-2 במתלוננים הרוכבים על הטרקטוריון, קראו להם לעצור והמתלוננים עצרו. **הנאשם 1** התקרב לטרקטוריון, כיבת את המנוע וניסה להוציא את המפתחות ממתג ההתגעה. לאחר חילופי דברים בין הנאים למתלוננים, אמר הנאשם 1 למתלוון 2: "שתוכך" ודחק אותו בפניו. בהמשך לכך, המתלוון 2 החל לבסוף מהנאאים בריצה ואילו המתלוון 1 נמלט כשהוא על הטרקטוריון, ואסף לאחר מספר מטרים את המתלוון 2. המתלוננים נסעו על הטרקטוריון, תוך שהנאאים 1 ו-2 רודפים אחריהם בנסיעה מהירה. במהלך המרדף פגש הנאשם 2 בנאים 3 והשניים המשיכו לרוכב לרודף אחר

עמוד 1

המתלוננים, כאשר הנאשם 3 נוהג בטרקטורון וה הנאשם 2 יושב מאחוריו, ומוביל שהשניים חובשים קסדות. במטרה לגרום למתלון 1 לעצור, נהנו הנאים באופן שמסכן את המתלוננים, תוך שהם נוכנים לנתיב נסיעתם, ומאלצים אותו לסתות ממנה. לאחר זמן מה, חסמו הנאים את דרכם של המתלוננים. בלית ברירה עצר המתלון 1 את הטרקטורון, והמתלון 2 נמלט מהמקום בריצה. בהמשך לכך, הוציא אחד הנאים את המפתחות ממזג התנועה של הטרקטורון, והשלין אותם אל עבר השיכים. המתלון אסף את מפתחות הטרקטורון והכניסם לכיסו. במהלך המתויר לעיל, הכה הנאשם 2 את המתלון 1 וחלב בו בזרעונו. בהמשך, הגיע הנאשם 1 מאחוריו המתלון 1, משך אותו בקסדה בחזקה והפיל אותו לארון. לאחר מכן קרע אחד הנאים אחריהם את כיס מכנסיו של המתלון 1, ונטל מכיסו את הטלפון הנגיד שהוא שם ואת המפתחות של הטרקטורון. אחד הנאים נטל את הטרקטורון והם נמלטו מהמקום.

במעשיהם המתוארים номерי 1-2 שדדו את המתלוננים, כשה הנאשם 3 מסייע להם, וכן הנהנו ברכב בדרך שיש בה כדי לסכן חי אדם.

4. הצדדים הגיעו להסדר דין, לפיו הנאשם 1-2 שהם קטינים ידו בכתב האישום המתויקן, "קבעו שהם ביצעו את המិוחס להם בכתב האישום והם יוננו לקבלת תסקירות שירות המבחן ללא הסכמה לעונש. בנוגע לנאים 3 הסכימו הצדדים שהנאים יורשו בכתב האישום המתויקן ויוננו לקבלת תסקירה. בהמשך לכך, בעניינו של הנאשם 3 הוסכם שהצדדים יעתרו במשפט לעונש של 4 חודשים מאסר לנשיאה בעבודות שירות. כמו כן הוסכם שכל אחד מהנאים יפיצה את המתלון בסכום של 20,000 ₪".

تسקيري שירות המבחן

בעניינו של הנאשם 1:

5. [הושמט].

בעניינו של הנאשם 2:

6. [הושמט].

בעניינו של הנאשם 3:

7. [הושמט].

טייעוני הצדדים

8. לטענת ב"כ המאשימה, עוז אפרת פאר, הווגה הסכמה בעניינו של הנאשם 3 לעונש של ארבעה חודשים מאסר לריצוי בעבודות שירות כרכיב עיקרי. אף שהנאים 3 הורשו בעבירה של סיווע לשוד, מדובר בבעיר שהתקיים שהוגש בעניינו אינו בא בהמלצת שיקומית. בנוסף עותרת המאשימה להשית עונשים נוספים של מאסר על תנאי, פיצוי למתלון, פסילת רישיון נהיגה ופסילה על תנאי. במסגרת ההסדר הוסכם לגבי כל אחד מהנאים שיטול פיצוי בסך 20,000 ₪, ובכך הכל הפיצוי למתלון עומד על 60,000 ₪. הכספי הופקד. בהשלמת טיעונה לעונש, עתרה המאשימה להפעיל את

עונש הפסילה על תנאי מהלך קודם.

במקרה זה נקבעו ערכים של הזכות לביטחון אישי והגנה על תחושות הביטחון של הציבור וכן על זכות הקניין. נקבע לא אחת כי תחושת האימה וחוסר האונים שבhem שרווי קורבן עבירה השוד מותרים בו צלחות נפשיות לתקופה ארוכה. מדובר במקרה חמוץ של שוד בצוותא בצהרי היום אשר כלל מדריך מסוכן אחר כל רכב, אך שפטניציאל הנזק הוא משמעותי. הנאים נקבעו באלים נגד המתלוון ונטלו רכוש בשווי של עשרה אלף ₪. באיזון בין שיקולי השיקום של נאים 1 ו-2 תוך התייחסות לכללים ולנסיבות האישיות, לבין טיב העבירה וחומרתה, נסיבות ביצוע העבירה וכן צורכי הרתעה, הלימה והגנה על הציבור - יש להرجוג מהמלצת שירות מבחן ולהעדיף את שיקולי ההלימה וההרתעה, ולהרשיע את הנאים על אף היותם קטינים על גבול הבגירות. נאים 1 ביצעו את העבירה 3 חדשם לפני גיל 18, נאים 2 היה עשרה ימים לפני יום הולדתו ה-18, ויש מקום להבהיר מסר ברור בנוגע לחומרת העבירות שביצעו. נקבע לא אחת כי קטינים אינה מהווה חסינות מפני עונשה פלילית וכי יש להעניק משקל הולם גם לשיקולי הרתעה והגמול בהתחשב בסיבות העבירה. כן, בהתייחס לשיקולי העונשה לגבי קטינים הקרובים לגיל הבגירות, בית משפט העליון קבע לא אחת כי שיקולי הקטינות נבחנים בהתאם למידת הקרבה בגיל של הקטין לבגירות. ביחס למסקרים שהתקבלו, נאים 1 נמצא בעיצומו של הליך טיפול שטרם הסתיים. אמנם התסקיר חיובי, אולם ההליך הטיפולי טרם הסתיים. ביחס לנאים 2, גם כאן יש צורך בהמשך טיפול והוא טרם קיבל בקבוצה לצעריהם. ביחס לנאים 3, התסקיר אינו בא בהמלצת טיפולית, הנאים הרחיקו את עצמו מנוכחות במקום ושלל מעורבות בתיק. המאשימה עטרה להשית על הנאים 1-2 עונש של מאסר שיקול ויריצה בעבודות שירות, לצד עונשים נלוויים.

9. לטעתה ב"כ הנאים 1, עו"ד ראת נאשף, מבחינת היחס בין נאים 1 ו-2, הרי שאין הבדל ביניהם. מאז תסקיר המעצר שהתקבל בעניינו של הנאים 1, הוא התקדם והחל בהליך שיקומי משמעותי. יש מושגים מיוחדים לשיקומו של אדם המתגורר באזרע רملת-לוד, כאשר המגע לביצוע העבירה היה לחץ קבוצתי. ככל עבירה של קטינים, הנאים 1 רצחו לרצות את המשפחה וסביר שביצוע העבירה ירצה אחרים. ככל שחלף הזמן בקשר עם שירות המבחן, חזקו הדברים החביבים ושירות המבחן הגיע למסקנה שהנאשם הוא קטין בר שיקום והוא שוקם. שירות המבחן המליך על המשך הקשר עמו עד שיושלם ההליך הטיפולי. הנאים 1 לא ביצעו עבירות חדשות, שמר על תנאי שחרורו והוא הפקד את מלאו הפיצוי, בכיסף שהנאשם עצמו חסר ושילם. מדובר בנאים שנטלו אחריות, עבר טיפול עמוק בקשר לעבודה העבירה, כוים מבין את הפסול במעשהיו ואת השלכות מעשו על עצמו, על משפחתו ועל קורבן העבירה. הנאים מביע אמפתיה לקורבן העבירה. מדובר באדם שעובד כוים, מתמיד בעבודה ומגלה אחריות, מצבו הכלכלי התייצב והוא מתכוון להינשא. הוא מבין שחתונה ומייסודה קשר משפחתי יובילו אותו לנורמטיביות. משפחתו של הנאים תומכת בו ובשאיופוטו נורמטיביות. לאחר מעצרו, הנהלת בית הספר שבו למד סיירה ל恢ה להזרה ללימודים והוא אף לא הורשה להגיע לנשף סיום הלימודים - החלטה שפגעה בו מאוד וגרמה לkneshim סביב בחינות הבגרות. הנאים מתכוון להשלים את בחינות הבגרות בתום ההליך. הוא לא שולב בטיפול קבוצתי כיון שהוא לו קשי שפה והוא לא הצליח להשתלב בקבוצה בשפה העברית. لكن החלטה קצינית המבחן לשלו בנסיבות פרטניות. ההחלטה קובעת שככל מקרה נשלך לגופו וחומרת העבירה אינה חזות הכל. במקרה זה אף שמדובר בעבירה חמורה, נסיבותה אין חמורות והשיקול השיקומי גובר. המאשימה לא הוכיחה שנגרם למתלוון נזק נפשי או פיזי. בעת האירוע לא נעשה שימוש בנשק קרב או חם. הנאים בסך הכל נתנו מכחה, דחף מהפנים והפיג את המתלוון. גורמי הסיכון בעניינו משלבים עם גורמי הסיכון לשיקום, והחברה תצא נשכרת אם הנאים לא יורשעו.cadam שuber טיפול הוא יהיה דוגמה ומודפת לאחרים. ההגנה עותרת לאמץ את המלצות

שירות המבחן ולא להרשות את הנאשם 1. הנאשם לומד נהיגה על משאית ולכון מבקש שלא יוטל על הנאשם 1 עונש של פסילת רישיון נהיגה, שכן בנסיבות הנאשם לעובוד כנהג יש להסתפק לעונש מותנה.

10. לטענת ב"כ הנאים 3-2, עו"ד שי גבאי, בעניינו של הנאשם 3 ק"י"ם הסדר טיעון מוסכם לעונש. מדובר בהסדר ראוי בנסיבות העניין, בשים לב לגילו הצעיר, עבר פלילי שאינו מכבד וחלקו הקטן על פי כתוב האישום המתוקן. בנסיבות אלה, עונש מססר שיכול וירוצה בעבודות שירות למשך 4 חודשים לצד פיצוי כספי סך של 20,000 ₪, מהוועה עונש סביר. לא הייתה הסכמה לעניין פסילת רישיון נהיגה. בשים לב לגילו הצעיר וחלקו בכתב האישום, אין מקום להשית פסילה ממשית בפועל שכן מדובר בעניין אגבי לאירוע עצמו. האירוע האלים בגין הוואשו בשוד, אינו מיוחס לנאים 3 אלא מעצם נוכחותו באירוע. לכן, ניתן להסתפק בפסילה צופה פנוי עדין.

באשר לנאים 2 - מדובר בקטין בעת ביצוע העבירה, כמו גם הנאשם 1, ولكن חלים הכללים הנוגעים לשפטת נוער. בעבירות מסווג זה, המאשימה נהגת להגיש כתבי אישום לבית משפט השלום לנוער, ואולם במקרה זה אחד הנאים בוגר ולכן התקיק נדון בבית המשפט המחוזי. בוצע תיקוןמשמעותי בכתב האישום, בשל קשיים ראייתיים. חלקו של הנאשם 2 מבינות האלימות שהפעיל כולל מכיה בזעונו של המתלוון. קיימת פסיקה בתיקים לא פחות חמורים בהם בית המשפט העליון ביטל הרשעה, ובתי המשפט נמנעו מהרשעת קטינים. בית המשפט העליון קבע שלמלצות שירות המבחן ולשיקולי שיקום הקטין יש משקל משמעותי, ומכאן שיש להתייחס להמלצות שירות המבחן, לתת להן דגש ו כדי לצאת מהן יש צורך בנימוקים כבדי משקל. הכלל הוא ההמלצה, והחריג הוא הסטייה ממנה. תסקירו שירות המבחן מלמדים שהנאשם בעל שאיפות נורמטיביות, שיתף פעולה באופן מלא עם שירות המבחן ואין נימוק לדוחות את המלצת שירות המבחן לאי הרשעה. התסקיר הראשון מפרט את נסיבותו האישיות, כשבдин הוא לא היה בשל ונדרשה עוד עבודה. התסקיר המסכם בא בהמלצתה להימנע מהרשעתו בדיון. בכל הפרמטרים החשובים הוא מתפרק בצורה מצוינת: כך בתחום הלימודים ובתחום התעסוקה. קיימת הפנמה וליקחת אחריות מלאה על העבירה. הנאשם ביטה חרטה ובושה סבב הנושא. נושא הלימודים וההישגים חשוב לו. אף אם לא היה קטין, ברור שהרשעה היא ابن גוף לגבי תכניות עתידיות. האבחנה בין הנאים 1-2 לבין הנאשם 3 הוא גilm. כshedbarim על בגין, הימנוות מהרשעה היא החריג בהתאם למבחן הlecture כתוב. בקטינים המצב שונה. קיימים במקרה זה כל הנימוקים להימנוות מהרשעה ולא יכולה להיטען טענה לפגיעה באחיזות הענישה. ההגנה עותרת שלא להרשות את הנאשם 2 ולהשית עליו דרכי טיפול כפי שהמליץ שירות המבחן. יש לתת משקל לכך שהנאשם 2 הפקיד פיצוימשמעותי למTELON ויש בכך מתן מענה לנזקים שנגרמו לו, הן באשר לרכוש שנגנבו והן באשר לנזקים אחרים כתוצאה מהאירוע שחווה.

בהשלמת טיעוני לעונש, עטרה ההגנה בעניינו של הנאשם 3 להאריך את עונש הפסילה המותנה בעניינו. כמו כן הסכימה לשלום ההתחייבות הכספייה שהוטלה על הנאשם בהליך קודם.

11. הנאשם 1 התנצל על מעשיו, מרגיש את רגשותיו של המתלוון, שם עצמו במקומו. היה קטן ועכשווי חושב לפני שעושה מעשים. רוצה ללמידה ולהתקדם בחיו.

12. הנאשם 2 התנצל, השלים בಗוריות ומתכוון להשלים לימודיו ולהינsha בקרוב. שם עצמו במקומו של המתלוון וחש שזה קשה. מתכוון ללמידה.

13. הנאשם 3 הבHIR שהוא מודה בעבירה. הוא התנצל על מעשיו, מבין שעשה טעות וMbps סליה, לא יחזיר על מעשיו. התארס, רוצה להינsha בעוד כ-5 חודשים.

14. בעניינו של הנאשם 3 הוגג הסדר טיעונים והצדדים עתרו במשותף לעונש של 4 חודשים מאסר שיכול וירצוי בעבודות שירות לצד פיצוי למתלון בסך של 20,000 ₪ ועונשים נלוויים. לא הייתה מחלוקת אף בנוגע לחייבות ההתחייבות מהליך קודם. בעניין פסילת רישון הנהיגה לא הייתה הסכמה בין הצדדים.
15. בעניינים של הנאים 1-2, קטינים על סף בגרות בעת ביצוע העבירה, יש לדון תחילת בשאלת הרשותם בדין.

סוגיות הרשותה בדין בעניינים של הנאים 2-1

16. בהתאם להוראות חוק הנער (שפיטה, ענישה ודרכי טיפול), תשל"א-1971 (להלן: "חוק הנער"), נקבע תחילת כי הנאים ביצעו את העבירות המיוחסות להם בכתב האישום המתווך. כעת, לאחר קבלת תסקרי שירות המבחן וטיעוני הצדדים, יש לבחון האם יש להרשות את הנאים בדין, או שמא יש להסתפק בסיום ההליך ללא הרשות.
17. בית המשפט העליון עמד לא אחת על האיזונים הנדרשים בכל הנוגע להחלטה על הרשות קטינים הכלולים את חומרת העבירה ושיקולי תגמול והרטעה, נסיבותיו הפרטניות של הקטין, הליך שיקומו והפגיעה הצפואה מהרשעתו על שיקומו העתידי (לענין זה ראו: רע"פ 10/6745 **פלוני נ' מדינת ישראל** [23.10.19]; רע"פ 17/1728 **פלוני נ' מדינת ישראל** [10.3.17]; רע"פ 19/4176 **פלוני נ' מדינת ישראל** [12.1.20]).
- בע"פ 9262/03 **פלוני נ' מדינת ישראל** (20.4.04) התייחס בית המשפט העליון לסוגיות הרשות קטינים כדלקמן:

"אין ספק כי כאשר מדובר בקטין, המשקל שיש ליתן לאינטראסים הרלוונטיים לשאלת אם להרשו או שמא להימנע מהרשעתו, והஐזון הפנימי ביניהם שונים מהשיקולים ביחס לנאמן בגיר. הלכה פסוקה היא כי לגבי קטין ניתן משקל-יתר לנסיבותו האישיות, ובגן גילו של הנאשם, הנזק הצפוי לו בגין הרשותה, אפשרויות הטיפול בו וסיכוי שיקומו. נסיבותו האינדיידואליות של הקטין יקבלו משנה תוקף במסגרת הפעלת שיקול-הදעת בשאלת הרשותו נוכח האינטרס של הפרט, שהוא גם האינטרס של הכלל, לסיעו לקטין לחזור לתקודו נורטטיבי בחברה בעודו בתחילת דרכו בחיים. בהתאם לכך, כאשר מדובר בקטינים, הרו "...ככלל - הנכונות לסתות מחובת מצוי הדין ולהימנע מהרשעה תוך הדגשת עניינו של הפרט תהא נדירה פחות" מאשר ביחס לנאמן בגיר... עם זאת בית-משפט זה כבר פסק כי גם בעניינים של קטינים אין לומר שנקדחת המוצא צריכה להיות טיפול ללא הרשותה... לצד שיקולי הטיפול והשיקום בקטין ונסיבותו האישיות חייב בית-המשפט להוסיף ולשקול את טיב העבירה וחומרתה, את נסיבות ביצוע העבירה וכן את צורכי הרטעה, המונעה, הגמול וההגנה על הציבור... במילויים אחרים, שומה علينا לבחון הן את העבריין הקטין והן את העבירה שביצע".

לענין דחית עתירה לביטול הרשותו של קטין במקרה של שוד (ועונש של עבודות שירות) ראו ע"פ 10/2105/7.9.10 **פלוני נ' מדינת ישראל** (10.11.17).

בית המשפט העליון, מפי כב' השופט נ' הנדל, התייחס בע"פ 16/240 **מדינת ישראל נ' פלוני** (17.1.11), לנקודת האיזון ומשמעות הרשות קטינים כדלקמן:

"אף במקרה של קטינים, לצד בחינה של שיקולי השיקום, שומה על בית המשפט לתת את הדעת

על הערכיהם החברתיים שעשוים להיגע במקורה של אי הרשעה... אין להקל ראש גם ברכיב החינוכי של המשפט הפלילי המכון לא רק כלפי החברה אלא גם ובמיוחד כלפי הנאים. מלומדים רבים - וביתר שאת בתקופה האחרונה - רואים בענישה לא רק גמול או הרתעה, אלא אף את דרכה של החברה להידבר עם הנאים וללמדם להבחן בין טוב ורע... ניתן לסביר כי לשיקולים אלה, או למצער לחלקם, משקל מיוחד בעניינים של קטינים הנמצאים בשלב התבגרות, הלמידה ועיצוב האישיות. על פי זו - הרשעה לא באהה רק לתיג את הנאים, אלא בראש ובראשונה לגרום לו להפנים את משמעותם מעשי ולשוב לדרך הישר...".

18. **מבחן נסיבות ביצוע העבירה וחומרתה** - הרי שעבירת השוד מאגדת בקרבה של אלימות ופגיעה בKENNIIN, יש בה איום מוגנה על גופו, כבודו, קניינו ושלוות נפשו של הקורבן. עבירה השוד מתבצעת מתוך מטרה להשיג רוח קל בדרך עברינית, תוך איום או פגיעה באנשים תמים. עבירה זו פוגעת בסדר הציבורי ובתחום הביטחון של הציבור. תחשות האימה וחוסר האונים שבה שרי קורבן עבירות השוד, והחשש לחיו, מותרים בו לא פעם(Clakot) נפשיות חמורות לאורך תקופה ארוכה ומערערים את ביטחונו האישי (ראו דברי כב' השופט רובינשטיין בע"פ 8660/10 פלוני נ' מדינת ישראל [17.5.11], וכן דברי כב' השופט ג'ובראן בע"פ 9094/12 טספא נ' מדינת ישראל [28.4.13] ובע"פ 9079/16 מיארה נ' מדינת ישראל [9.3.17]).
19. בעבירות השוד קיימים מדרגי בינויים של חומרה, ובמסגרת זו יש לבחון את מידת התקנון והתחכם; מספר המשתתפים; טיב וושא הרכוש שנשדד (רכב, כסף מזומן, תכשיטים, אופניים, טלפון סלולרי); מקום ביצוע העבירה (בית מגורים, סניף בנק, קיוסק); האם נעשה שימוש בנשק קר או חם (אקדח, סכין, חפץ דמוי אקדח), האם הפעלה אלימות פיזית ובאיוז מידה; זהות הקורבן (קשהים, עובדי לילה, נהגי מוניות, בני נוער); הנזקים שנגרמו ועוד.

במקורה Dunn מדובר ברף משמעותו של עבירה השוד, וזאת הוואיל והעבירה בוצעה על-ידי שלושה נאים שחברו יחד (שניים מביצעים בצוותא והשלישי כמשיע), תוך שימוש באלים (נאם 2 חבל בזרועו של המתalon, ונאם 1 הפיל את המתalon ארצה), יצרת סיכון ממשותי בעת שרדו אחריו המתлонנים בהאגה מסוכנת (הנאים נגגו באופן שמס肯 את המתلونנים, תוך שהם נכנסים לנطיב נסיעתם ומאלצים אותם לסתות ממנו), ולאחר הנזק שגרם בפועל, בשווי הטרקטורי שנשדד (72,600 ₪), ולא הושב, והטלפון הסלולרי שנשדד. מובן הדבר כי המתلونנים אף חוו פחד ובהלה נוכח ביצוע עבירה השוד על ידי שלושה שרדו אחריהם בכל רכב, כשהמתلونנים ניסו להימלט, ובאופן שיש בו כדי לסכןם. העבירה של נהגה פיזיה ורשלנית בוצעה תוך סיכון רב, כשמדבר ברגע גבוה יחסית של מעשי פיזיות ורשלנות ברכב.

מנגד, יש לתת את הדעת לכך שהעבירה אשר יוכסה לנאים בכתב האישום המתוקן היא של שוד, לפי סעיף 402(א) בחוק העונשין (שדינה 14 שנות מאסר), ולא של שוד בנסיבות מחמירות, לפי סעיף 402(ב) בחוק (שדינה 20 שנות מאסר) - זאת לצד עבירות הנהיגה פיזיה ורשלנית (שדינה 3 שנות מאסר).

20. **מבחן ההליך הטיפולי שuberו הנאים 1-2** בשירות המבחן, הרי שהם שולבו תחיליה בקובוצה המיועדת לעצורי בית למשך זמן קצר יחסית. הנאם 1 לא היה פעיל בשיח הקבוצתי וננה באופן קונקרטי רק כשפנו אליו ולעומתו הנאם 2 היה משתף חיובי ומקדם בקובוצה. בהמשך לכך הנאים קיימו מגשים פרטניים בשירות המבחן, כשהתרשםו שירות המבחן היא שהוא מקום לשילובם בקובוצה טיפולית בשירות המבחן למבוגרים, אולם בהיעדר מקום פניו בקובוצה מתאימה, הם לא שולבו בקובוצה והמשיכו בקשר פרטני בשירות המבחן לנוער. ביצוע העבירה הסביר על רקע לחץ

חברתי/ משפחתי בעת האירע ובענינו של הנאשם 2 הוסיף לכך הוא ביצע את העבירה גם על רקע קושי בתמודדות עם חווית זלזול ופגיעה בכבודו מצד נפגע העבירה. קיים קושי לקבל את המסקנה שככל אחד מהנתאים היה נתן לחץ חברתי/ משפחתי מהנתאים האחרים בעת ביצוע העבירה, מבלתי ש愧 אחד מהם היה זה שגרם לחץ האמור. הטיפול בנאשם 1 עסק בהגברת יכולתו לניהל משא ומתן, קבלת החלטות והתמודדות עם לחץ חברתי. כשהיעד להמשך הטיפול הוא חיזוק ביטחונו העצמי, פיתוח דרכים אלטרנטיביות ועידוד המשך תפקוד תקין במישורי חייו השונים. הטיפול בנאשם 2 עסק בזיהוי טעויות חשיבה, תהליך קבלת החלטות וחיזוק מיזמניות התמודדות, אף שככל אלה, אשר עמדו בבסיס העבירה, אין מאפיינות להערכת שירות המבחן את התנהלות הנאשם בדרך כלל. יעד המשך הטיפול הוא חיזוק כוחותיו החזוביים. נתתי דעתך לכך שהנתאים נטלו אחריות, הבינו חרטה, גילו הבנה למניעי העבירה וגילו אמפתיה לנפגעי העבירה. עם זאת, סבורני שההlixir המתואר, אינו הילך טיפולי ממשמעותי. הנתאים לא שולבו הטיפול "יעודי" הקשור בדפוסי אלימות או בפתרון קונפליקטים בדרכים מקדמות ולא אלימות, הטיפול בהם התמקדש בחיזוקם מול גורמי סמכות משפחתיים ובקבלה החלטות, וסבירוני שאין די בהם כדי להציג על דרך שיקומית ממשמעותית.

.21 **מבחן גilm של הנאשם** - הנאשם 1-2 בקרים כיום, ובעת ביצוע העבירה היו קטינים על סוף בגרות - **הנאשם 1 היה בן 17 ו- 9 חודשים וכיום הוא בן 19 ו- 9 חודשים, והנאשם 2 היה 11 ימים טרם הגיעו לגיל 18 וכיום הוא בן 20.**

בית המשפט העליוןקבע לא אחת שלגלים של קטינים השפעה על שיקולי הענישה. לעניין זה רואו דברי כב' השופט ע' פוגלמן בע"פ 121/121 מדינת ישראל נ' פלוני (11.2.16):

"... מטבחם של דברים - וכך שצייני בעבר - ככל שקטין קרובה יותר לגיל הבוגרות בעת ביצוע המעשים, כך משקלם של השיקולים הקבועים בחוק העונשין - ובעיקרם עיקרון ההלים בין חומרת המעשה ומידת האשם לבין חומרת העונש - גובר".

(לעניין זה רואו גם בע"פ 8144/13 פלוני נ' מדינת ישראל [10.3.15]).

אף נסיבותיהם האישיות של הנתאים אין יציאות דופן, והפגיעה העתידית בשיקומם של הנתאים, בעקבות הרשעתם, אינה ניכרת. בהקשר זה יש לחת את הדעת שהנתאים כיום הם בני כ-20, ולא ניכר כי מי מהם נמצא במסלול חיים אשר בו הרשעה עלולה לגרום לו לפגיעה תעסוקתית ממשמעותית.

.22. בעניין משקלן של המלצות שירות המבחן בבחינת שאלת הרשות קטינים קבוע בית המשפט העליון, מפי כב' השופט י' אלרון, ברע"פ 5745/19 פלוני נ' מדינת ישראל (23.10.19) את הדברים הבאים:

"... אמן לתקיריהם החזוביים של שירות המבחן לנער והמלוצתו יש לתת משקל במסגרת בוחנת השאלה האם להרשיע את המבקשים בעבירה שביצעו, ואולם אין בכך כדי לככול את ידי הערכאה הדינונית או ערכאת הערעור, אשר רשאות לסתות מהמלצות אלה במקרים מתאימים, משנמצא כי יש לבקר שיקולי גמול והרתה על פני שיקולי שיקום...".

(לעניין זה רואו גם ע"פ 2280/13 פלוני נ' מדינת ישראל [2.10.13]).

עינתי בפסקה הענפה אשר הגשו ב"כ הנתאים בוגרים למקרים דומים אשר הסתיימו בא-הרשעה, ואולם לא שוכנעתי שיש בפסקה האמורה כדי ללמד על המקחה דן.

.23. בסיכוןו של דבר, כאשר מאזורים מחד גיסא את שיקולי הטיפול והשיקום בנתאים, תוך התייחסות

לכללים המוחדים הנוגעים לקטינים, ולנסיבות האישיות, ומайдך גיסא את שיקולו טיב העבירה וחומרתה, את נסיבות ביצוע העבירה וכן את צורכי ההרtauה, הגמול וההגנה על הציבור - סבורני שבמקרה דנן יש לצאת מהמלצת שירות המבחן, לקבל את עמדת המאשימה ולהעדי' את שיקולו ההלימה וההרtauה, וזאת מן הטעמים הבאים:

- א. נסיבות ביצוע העבירות שאוון ביצעו הנאים הן חמורות.
- ב. הליכי השיקום והטיפול שאוון עברו הנאים לא היו ממשמעותיים מואוד.
- ג. העבירות בוצעו בהיותם על סף בגרות.
- ד. נסיבותיהם האישיות אינן יוצאות דופן.
- ה. הפגיעה העתידית בשיקומם, בעצם הרשותם, אינה ניכרת.

לפיך, ועל אף שמדובר בקטינים אשר שירות המבחן המליך להימנע מהרשעתם, סבורני כי יש לבחר את שיקולו הגמול וההרtauה על פני השיקול השיקומי, ולהרשיע את הנאים בדין.

קביעת העונש הראו' לנאים 1-2

24. בהתאם לסעיף 40טו(א) בחוק העונשין, על ענישת קטין יהולו הוראות חוק הנוער. עם זאת, סעיף 40טו(ב) קובע כי בית המשפט רשאי להתחשב בעקרונות ובשיקולים המוחדים בענישה, תוך התאמתם לענישת הקטין, ככל שסביר שראו' לחת להם משקל בנסיבות המקירה. משמע שעקרון השיקום, נסיבותיו האישיות של הקטין וגילו מקבלים, בכלל, משקל רב יותר, לעומת דינם של בנים שלם בוגרים העיקרוני המנחה, לפי תיקון 113 לחוק העונשין, הוא עקרון ההלימה.

לענין מדיניות ענישת קטינים שהורשו בפליליים, ראוי להפנות לדברי כב' השופט ע' פוגלמן בע"פ 3203/13 מדינת ישראל נ' פלוני (13.11.20):

"בבאו לגור את דינו של קטין שהורשע בפליליים... מקנה בית המשפט משקל יתר לנסיבותו האישיות של הקטין ולסיכויו להשתקם. מדיניות זו מושתתת על שלושה טעמים עיקריים: האחד, גילו הצער של הקטין, הגורם לכך שה坦הגותו העברנית עלולה להיות תוצאה של חוסר בוגרות, בשלות והבנה של חומרת המעשים ושלכותיהם; שניית, הרצון להגן על קטינים מפני תנאי כליאה קשים ומהיחשפות לדפוסי התנהגוותם העברנית בבית הסוהר שעלולה להיטמע בקטינים ולפגוע בסיכוייהם להשתקם; ושלישית, השאיפה לשיקם קטינים שחיהם בתחילת דרכם לפני שתוחמץ ההזדמנות לכך... עם זאת, יש לזכור כי קטינות אינה מהווה מגן או מקנה חסינות מפני ענישה פלילית, ולצד משקל היתר שנית לנסיבות האינדיבידואליות ולשיקולי השיקום, יש להקנות משקל הולם גם לשיקולי ההרtauה והגמול בהתחשב בנסיבות העבירה... על רקע/Shikolim אלה נקבע בפסקתו כי גזרת עונשו של קטין מצריכה איזון בין השיקולים הבאים שחלקים קשורים זה זהה: (א) חומרת העבירה ונסיבותה; (ב) גילו של הקטין בעת ביצוע העבירה - ככל שהקטין צער יותר, כך יטה בית המשפט להעדי' הפעלה של אמצעים שיקומיים על פני אמצעים עונשיים; (ג) הבעת חרטה כנה ונטילת אחריות למעשיהם מהוות שיקול ל Kohle; (ד) סיכוי השיקום - בהקשר זה מוקנה משקל ניכר לתהליכי השיקום שהקטין עבר עד לשלב גזרת העונש כפי שהוא עולה מעמדתם של הגורמים הטיפוליים והמקצועיים כעולה בתסקיר שירות המבחן; (ה) עברו הפלילי של הקטין - עבר פלילי הוא שיקול לחומרה והיעדרו הוא שיקול ל Kohle...".

עמוד 8

כאמור לעיל, נקבע בפסקה, לא אחת, כי קטינות אינה מהויה חסינות מפני ענישה פלילתית, ולצד משקל היתר שנותן לנسبות האינדיבידואליות ולשיקולי השיקום, יש להעניק משקל הולם גם לשיקולי ההרעתה והגמול בהתחשבBNIS (ע"פ 6/06 1004 פלוני נ' מדינת ישראל [9.8.06]; ע"פ 4/14 5355 פלוני נ' מדינת ישראל [27.10.15]).

26. בהתייחס לשיקולי הענישה לגבי קטן שקרוב לגיל הבוגרות כבענייןם של הנאים, קבע לא אחת בית המשפט העליון כי הפעלת "שיקולי הקטינות", נבחנת גם לפי מידת קרבתו הגללית של הקlein לבוגרות (ראו: בע"פ 15/15 3673 פלוני נ' מדינת ישראל [14.3.16] ; 13/13 2357 רוש נ' מדינת ישראל [6.10.13]). בעניין זה נקבע בע"פ 8144 פלוני נ' מדינת ישראל (10.3.15) כך:

"מطبع הדברים, ככל שהקטין קרובה יותר לבוגרות בעת ביצוע המעשין, מוצדק יותר להתחשב בשיקולים הקבועים בחוק העונשין, ובעיקר בעיקרונו ההלימה בין חומרת המעשה ומידת האשם לבין חומרת העונש (סעיף 40ג לחוק העונשין). ואולם שיקולים אלה יהיו בבחינת נדבר נוסף על שיקולי הענישה המוחנים בעניינם של קטינים...".

27. בכל הנוגע לעונש הראו לנאומים יש לתת את הדעת לחומרת העבירה ולשיקולים אשר פורטו לעיל בקשר לסוגיות הרשות הנאים 1-2. מנגד נתתי דעתך לנטיילת האחוריות של הנאים לביצוע העבירה, הבעת חרטה וגלו אופטיה לנפגעי העבירה. כמו כן נתתי דעתך לכך שלנאומים אין הרשות קודמות, לחלוּז הזמן מאז ביצוע העבירה (כשנתיים) ולעדמת שירות המבחן כי הנאים נתרמים מהקשר הטיפולי עמם, מכירים בגורמי הסיכון עבורים ועבורי הליך חיובי. עוד נתתי דעתך לכך שהנאומים הפקידו את הפיזי למثالון כפי שהוסכם בין הצדדים.

28. בכל הנוגע לענישה במרקם דומים הרי שלגביו קטינים קיימת קשת ענישה רחבה מאוד בהתאם לנسبות הקונקרטיות של כל מקרה ולנסיבות האישיות של כל קטן, החל מעוני מאסר בפועל לתקופות ממושכות (ע"פ 19/19 1062 פלוני נ' מדינת ישראל [9.7.19]), דרך עוני שירות (ע"פ 10/10 2105 פלוני נ' מדינת ישראל [7.9.10]), וכלה בכך של"צ ומאסר על תנאי (ת"פ 17-09-14247 מדינת ישראל נ' פלוני [21.5.19]).

עוד נתתי דעתך **עלקרון אחדות הענישה**. בין הצדדים הוסכם כי על הנאם 3, שהוא בגין במוועד הרלוונטי והורשע בסיעע לביצוע העבירה, ישות עונש של 4 חודשים מאסר שיכול וירוץ בעבודות שירות. הנאים 1-2, שהיו קטינים, הורשוו כמבצעים העיקריים של עבירת השוד. כל הנאים הורשוו בעבירה של נהיגה פזיזה ורשלנית, כמבצעים עיקריים (לגביו חשיבות עקרון האחדות בענישה ובפרט כshedover בנאים באותה פרשה, ראו בע"פ 2580/14 חן נ' מדינת ישראל [14.9.23]).

הסיע של הנאם 3 החל בשלב מוקדם של ההתרחשות, כבר במהלך המרדף שביצעו הנאים 1-2 אחר המתלוונים, כאשר הנאם 3 נהג בטרקוטון והנאם 2 ישב מאחוריו. בהמשך של האירוע כתוב האישום אינו מפרט מי מהנאומים ביצע את המעשין, אך שלא ניתן למודד באופן ממשי על אופיו והיקף הסיע של הנאם 3, ובכל מקרה ניכר שאין מדובר בסיעע ברף התחתון.

כמו כן, קיימ שוני מהותי בין הנאים מבחן הנسبות שאינן הקשורות ביצוע העבירה. הנאם 3 הוא בגין (בנ- 19 ו- 3 חודשים בעת ביצוע העבירה) ולהובתו רישום פלילי קודם קודם שהסתיים באירוע הרשעה. הנאם 3 מתבקש בנטילת אחוריות על ביצוע העבירה, והתקир שהוגש בעניינו אינו בא בהמלצת שיקומית. בשונה מכך, הנאים 1-2 היו קטינים בעת ביצוע העבירה, הם נעדרים עבר פלילי, נטו אחוריות על מעשייהם, הביעו חרטה וגלו

אפשרה לנפגעי העבירה. כמו כן הוגשו בעניינים תסקרים חיוביים ובهم המלצה להימנע מהרשעה בדיון וקביעת דרכי טיפול.

.29. באיזון בין השיקולים השונים, סבורני שיש לגזר על הנאים 1-2 עונש של עבודות שירות, עצירתה המאשימה. בכל הנוגע לאורך תקופת עבודות השירות, ובשים לב לכך שאף ב"כ המאשימה לא עתרה להשיט על הנאים את התקופה המרבית של עבודות השירות, סבורני כי ניתן להסתפק בתקופה קצרה במעט מזו שעלה הוסכם בעניינו של הנאשם 3, לצד מאסר על תנאי, צו מבחן, פסילה בפועל ופסילה על תנאי של רישון הנהיגה.

כמו כן יש להורות על פיצוי למתלון בהתאם להסכם הצדדים, וזאת על אף שהסכם זו בדבר פיצוי כולל בסך 60 ₪, אין בה כדי לפצות את המתלון במלוא נזקי, לאור העובדה ששוו הטרקטורי שנדד, על-פי כתוב האישום, הוא 72,600 ₪. עם זאת, מובן הדבר כי אין בפיצוי המוסכם האמור בהליך הפלילי, כדי לשלו מהמתלון את האפשרות למצות את זכויותיו בהליך אזרחי.

בעניינו של הנאשם 3 - יש לקבל את הסדר הטיעון ביחס להשתתפות עונש מאסר בן 4 חודשים לריצוי בעבודות שירות ופיצוי לנפגע העבירה בסך של 20,000 ₪, אשר הופקד על ידי הנאשם 3. בכל הנוגע לעונש הפסילה בעניינו של הנאשם 3, נתתי דעתך לכך של חובת הנאשם 3 רישום פלילי קודם, ללא הרשות, מבית המשפט לנוער בעבירות של נהיגה פוחצת של הרכב (לפי סעיף 338(א)(1) לחוק העונשין), וכן שביל"ר ונטישה באותו מקום. באותו הילךណון הנאשם לפסילת רישון הנהיגה בפועל במשך 5 חודשים, לפסילה על תנאי ולהתחייבות. בנסיבות אלה, והואיל והנאים שב ויבצע עבירה של נהיגה פזיזה ורשנית (נהיגה פוחצת של הרכב), הרי שיש להטיל על הנאשם פסילה משמעותית של רישון הנהיגה. בנוסף יש מקום להורות על הפעלת ההתחייבות הכספית שהוטלה על הנאשם באותו הילך.

סוף דבר

.30. **אשר על-כן, הגני גוזר על הנאים את העונשים הבאים:**

כל אחד מהנאים 1-2:

- א. **3 חודשים מאסר שירוצה בעבודות שירות.** עבודות השירות תבוצענה בהתאם להמלצת הממונה. תחילת עבודות השירות לנאים 1 בתאריך 5.3.20 ולנאים 2 בתאריך 12.3.20.
- ב. 6 חודשים מאסר על תנאי, לפחות הנאים במשך שנתיים מהיום כל עבירות רכוש מסווג פשע או אלימות מסווג פשע.
- ג. 3 חודשים מאסר על תנאי, לפחות הנאים במשך שנה מהיום כל עבירות רכוש מעון או עבירות אלימות מסווג מעון.
- ד. צו מבחן במשך 12 חודשים. מובהר בזאת לנאים כי אם לא י מלא את צו המבחן כנדרש, ניתן יהיה להפקיעו ולשוב ולגゾר את דינו.
- ה. פיצוי בסך 20,000 ₪ לחמלון. הפיצוי הופקד בkończת בית המשפט, ובהתלהת קודמת נקבע שיועבר למטלון.
- ו. חודשים פסילה בפועל מלקלבל או להחזיק רישון הנהיגה. הנאשם יפרק את רישון הנהיגה שברשותו או הצהרה מתאימה במציאות בית המשפט.

ז. 6 חודשים פסילה על תנאי מלכבל או להחזיק רישיון נהיגה, לבסוף הנאשם במשך שנתיים מהיום עבירה של נהיגה פזיזה ורשלנית או עבירה לפי התוספת הראשונה או השנייה לפקודת התעבורה.

הנאשם 3:

- א. **4 חודשים מסר שירות בעבודות שירות.** עבודות השירות תבוצענה בהתאם להמלצת הממונה. תחילת עבודות השירות בהתאם למועד שיקבע הממונה על עבודות השירות.
- ב. 8 חודשים מסר על תנאי, לבסוף הנאשם במשך שנתיים מהיום כל עבירות רכוש מסוג פשע או אלימות מסוג פשע.
- ג. 4 חודשים מסר על תנאי, לבסוף הנאשם במשך שנה מהיום כל עבירת רכוש מסוג עוון או עבירת אלימות מסוג עוון.
- ד. פיצוי בסך 20,000 ש"ח למטלון. הפיצו הופקד בקופה בית המשפט, וב哈哈לטה קודמת נקבע שיועבר למטלון.
- ה. 6 חודשים פסילה בפועל מלכבל או להחזיק רישיון נהיגה.
- ו. הפעלת עונש הפסילה המותנה בן 6 חודשים שניתן בת"פ 53250-12-15 (בימ"ש לנוער-רملיה) וזאת במצבה לתקופה הפסילה שmotlat על הנאשם, כך שהנאשם יפסל מלכבל או להחזיק רישיון נהיגה במשך 12 חודשים. הנאשם יפרק את רישיון הנהיגה שברשותו או הצהרה מתאימה בנסיבות בית המשפט.
- ז. 8 חודשים פסילה על תנאי מלכבל או להחזיק רישיון נהיגה, לבסוף הנאשם במשך שנתיים מהיום עבירה של נהיגה פזיזה ורשלנית או עבירה לפי התוספת הראשונה או השנייה לפקודת התעבורה.
- ח. מימוש ההתחייבות הכספיית בסך של 3,500 ₪ אשר הוטלה בת"פ 53250-12-15 (בימ"ש לנוער רملיה). הסכום ישולם ב-7 תשלומים חודשיים שווים ורצופים, שהראשון שבהם ביום 20.1.6.20 אם לא ישולם תשלום כלשהו במועדו, תעמוד היתרתו לפירעון מיידי.
- מציאות בית המשפט תמציא העתק גזר דין לשירות המבחן לנוער, לשירות המבחן למבוגרים, ולממונה על עבודות השירות.
- זכות ערעור לבית-המשפט העליון תוך 45 ימים.

ניתן היום, ט' שבט תש"פ, 04 פברואר 2020, בnocחות הצדדים.